

Standarder til et bæredygtigt, digitaliseret og resilient Europa

1. Kort introduktion

Standarder skaber en fælles terminologi og sikrer, at tekniske krav, test, målinger m.v. bliver fortolket og udført på samme måder på tværs af landegrænser i Europa og internationalt. De er ofte længe undervejs, men når de er forhandlet på plads, har de stor betydning i forhold til at lette samhandel og skabe grundlag for virksomheders vækst og konkurrenceevne.

Standarder udfordrer også den industri, der skal navigere i det, der kan opleves som et stort og uoverskueligt standardiseringsunivers. Det gælder særligt for SMV'er, og særligt når det handler om udviklingen af nye standarder, hvor det kan være svært at navigere før, under og inden nye standarder fastlægger ensartede krav til produkter og processer. Under indsatsområdet opbygges viden, kompetencer og ydelser igennem dansk deltagelse i nationale, europæiske og internationale tekniske komiteer, udvalg og arbejdsgrupper. Som uvildig aktør vil FORCE Technology varetage det teknisk faglige arbejde i en bred vifte af arbejdsgrupper, herunder fortolkning af nye krav og deres betydning for særligt SMV'er samt bidrage til at påvirke udviklingen af nye standarder i en retning, som dansk industri finder bedst. Det gælder både udviklingen af nye standarder, der skal fastlægge krav til teknologier og processer i forbindelse med fx Power-to-X, CCUS, EU's nye eco-designkrav m.fl., men også tilpasning af eksisterende standarder som fx elektrisk og akustisk støj fra vindmøller, hvor vigtige standarder i disse år er under gennemgribende revision.

2. Markeds- og samfundsbehov

Den økonomiske aktivitet og vækst i samfundet er i vid udstrækning bundet op på virksomheders anvendelse af standarder¹. De fastlægger kvalitets- og sikkerhedskrav, procedurer og tekniske specifikationer for produkter, processer og tjenester, og de kan bidrage til at reducere omkostninger og fremme innovation. En tidligere undersøgelse viser, at der siden 1990'erne har været en markant stigning i antallet af standarder i fremstillingsindustrien og i samme periode et betydeligt skift fra nationale til internationale standarder².

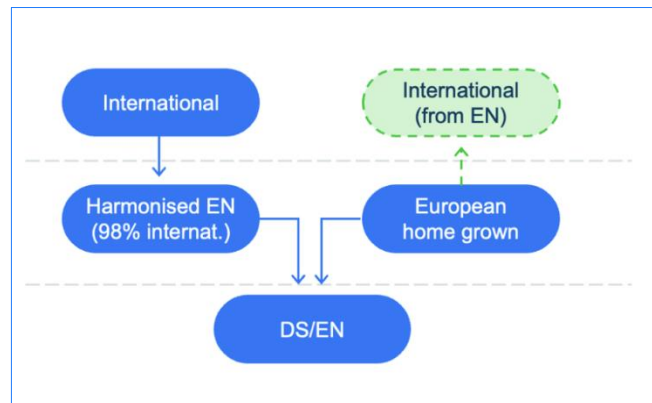
Handelshindringer fjernes, når der skabes fælles standarder i Europa, men de udfordres også internationalt i disse år, hvor nationale krav fra eksportmarkeder, som fx Kina, Korea, USA og Australien, udvikler sig uafhængigt af Europa. Med EU's ny standardiseringsstrategi er der lagt op til en mere strategisk tilgang til standardisering med fokus på at styrke og fremme et resilient, grønt og digitalt indre marked i Europa³. Som det fremgår af strategien, bringer fremtidens teknologier nye udfordringer, der skaber behov for standarder. Det gælder bredt fra fx batterier og brintkvalitet til IoT-produkter, kunstig intelligens og nye 'reparerbare' produkter, der skal på markedet i de kommende år. Men også eksisterende standarder skal opdateres for at være i tråd med fremtidens krav til bl.a. databeskyttelse, cybersikkerhed, klima- og miljøhensyn.

Standarder kan ofte være teknisk komplekse og svært tilgængelige, hvilket er særligt krævende for SMV'er. FORCE Technology varetager i dag, som uafhængig tredjepart, opgaven som fagligt fyrtårn i udviklingen af nye standarder på mere end 60 poster i komitéer og udvalg på både dansk, europæisk og internationalt plan. Med godt et dusin formandsposter i centrale komitéer og udvalg indenfor prioriterede områder, har FORCE Technology en særlig mulighed for at følge og præge udviklingen og dens konsekvenser, så dansk industri kan være på forkant. Med en bred adgang til både store industrier og SMV'er, har FORCE

Technology en mulighed for at bygge en teknisk faglig bro mellem industriens behov og standardiseringsarbejdet i arbejdsgrupperne og samtidig sikre kontinuitet i udviklingsarbejdet. Det har stor betydning for virksomheder, herunder særligt SMV'er, hvor personaleudskiftning kan betyde, at vigtig indflydelse og viden om udviklingen af standarder kan gå tabt.

3. Ny teknologisk serviceydelse, kompetence og teknologi

Løst estimeret er ca. 50 % af alle standarder i dag udgivet som europæiske EN-normer fra de internationale standardiseringsorganisationer, hovedsagelig ISO og IEC. For elektrotekniske normer udgivet af CENELEC er tallet cirka 70 %. De internationale standarder er dermed dominerende med hensyn til det tekniske indhold i de europæiske standarder. EU's, og dermed også Danmarks, strategiske autonomi opretholdes bedst, hvis Danmark kan arbejde for, at der er stor dansk indflydelse på både de europæiske og internationale standarder. Det sker ved, at nye standarder udspringer af danske eller europæiske initiativer, og at denne type 'home grown' standarder derefter, gennem en stor indsats, kan løftes til internationalt niveau (se figur).

Det sker ved, at nye standarder udspringer af danske eller europæiske initiativer, og at denne type 'home grown' standarder derefter, gennem en stor indsats, kan løftes til internationalt niveau (se figur).

Opbygning af kompetencer og ydelser under indsatsen er centreret omkring faglig dansk deltagelse i standardiseringsaktiviteter på alle niveauer, primært nationalt, men også europæisk og internationalt. Som udgangspunkt vil indsatsen have fokus på aktiv deltagelse i mere end 60 forskellige fagudvalg, tekniske komiteer og arbejdsgrupper, der håndterer den fremtidige udvikling. Det gælder både indenfor etablerede fagområder som fx EU-lovgivning for maskiner og elektrisk udstyr, men også en række nye områder affødt af lovgivning i forbindelse med den grønne og digitale omstilling i Europa. Arbejdet skal sikre, at nye teknologier kommer godt fra start med nye brugbare standarder.

Udover deltagelse i det faglige arbejde vil en væsentlig og løbende aktivitet være formidling af status og resultater, der skabes i forbindelse med deltagelsen. Ny viden og erfaring formidles gennem et program af aktuelle web-notater, podcast serier, webinarer samt fysiske præsentationer og temamøder for relevante klynger, erfa-grupper, brancheorganisationer og fagklubber.

4. Centrale aktiviteter

De tre primære aktiviteter under indsatsen er at:

- *Bistå med faglig indsigt i forbindelse med udviklingen af nye standarder,*
- *sikre korrekt og præcis anvendelse af nye såvel som eksisterende standarder,*
- *og bidrage med relevant og teknisk industrielt funderet feedback til standardiseringsarbejdet.*

Med afsæt i ovenstående tre hovedaktiviteter, vil aktiv deltagelse i en bred vifte af standardiseringsfora være en central aktivitet. De faglige specialer indenfor FORCE Technologys mere end 15 overordnede fagområder opbygges og vedligeholdes gennem faglig deltagelse i europæiske og internationale tekniske komiteer og nationale arbejdsgrupper, der arbejder med udvikling af standarder. FORCE Technology bestrider allerede i dag væsentlige nationale formandsposter (indenfor fx elektrisk udstyr og akustik) og deltager både direkte og indirekte aktivt i standardiseringsaktiviteter på alle niveauer. Under indsatsen vil

der blive arbejdet på at styrke både det europæiske og internationale engagement samt opsøge nye muligheder for at få flere formandsposter i udvalg med henblik på at påvirke udviklingen. Teknisk indsigt, omfattende laboratoriedrift og årtiers erfaring fra industriopgaver er med til at sikre et fokus på udviklingen af standarder på et praksisnært og operationelt niveau, hvor faglighed, reproducerbarhed og praktisk anvendelse beskrives bedst muligt.

Nye standarder og krav vil ikke kun have bred relevans for industrien men også være væsentlige i forhold til løbende tilpasning og udvikling af FORCE Technologys egne metoder, faciliteter og teknologiske serviceydelser. At være på forkant med udvikling og implementering af standarder skal sikre, at FORCE Technology igennem teknologisk service kan understøtte innovation, udvikling og markedsadgang for fremtidens produkter.

Standardisering er langstrakte processer, og indsatsen vil i perioden følge og tilpasse det konkrete engagement i forhold til udviklingsfaser og fremdrift i komiteer og udvalg indenfor en bred vifte af tekniske områder. Der vil i perioden være en særlig bevågenhed omkring de årlige europæiske arbejdsprogrammer for standardisering, hvor prioriterede områder bliver fastlagt.⁴ De hovedområder, der adresseres her, knytter sig til en grøn, digital og resilient omstilling af det indre marked med en række specifikke udpegede fokusområder indenfor fx brint, cybersecurity, eco-design, kritiske råvarer, luftkvalitet, sikkerhed m.v. samt nyere områder som chips, data spaces og kvanteteknologi.

Tidligere erfaringer fra erfa-grupper, formidlingsaktiviteter og fagklubber har vist, at nye krav og standarder generelt scorer højt på interessebarometeret. Det er vigtigt for særligt SMV'erne at følge med i den seneste udvikling, så de ikke skal forholde sig til forandrede markedskrav på bagkant. Det gælder også de danske industrimedlemmer, der selv har ressourcer til at deltage i komiteer og udvalg og som har mulighed for teknisk og faglig sparring og support i processen.

For at nå bredt ud vil der blive afholdt en række aktiviteter, der skal bringe informationer om det tekniske indhold i standarder ud til brancher i dansk erhvervsliv. Viden og erfaringer formidles til industrien i samarbejde med en bred vifte af samarbejdspartnere og vil omfatte bl.a. aktuelle web-notater, små tematiske podcast serier, webinarer samt fysiske præsentationer og temamøder.

5. Mulige samarbejdspartnere

Med de mange fagområder, som denne indsats dækker, er antallet af fagfora stort. Formidlingsform og kanal afhænger af fagområde og koordineres med samarbejdspartnere for at nå bredest muligt ud. Dansk Industri og de enkelte branchefællesskaber under DI vil være oplagte formidlingsfora. Det samme gælder brancheforeninger som fx Medicoindustrien, Danske Maritime m.fl. Erfa-grupper og netværk vil ligeledes give mulighed for at nå bredt ud, herunder til fx foreningen SPM, Dansk Akustisk Selskab eller gennem FORCE Technologys egne fagklubber (EMC Klubben, IoT & Wireless Klubben m.fl.). Endelig kan det nævnes, at de danske klynger også er en oplagt mulighed for at nå målrettet ud til virksomheder indenfor udpegede danske styrkepositioner.

¹ ISO Research & Innovation, Standards and Economic Growth, 2021

² Copenhagen Economics, Potentialer af standardisering og vækst, Erhvervsstyrelsen 2013

³ An EU Strategy on Standardisation: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/48598>

⁴ Seneste: Annual Union work programme for European Standardisation, 2023 (COM2023)1210